

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXVI. évfolyam 1. szám, 2022. Január

A MAGYAR KULTÚRA NAPIJÁRA

3.

IN MEMORIAM EIGEL ERNŐ
(1934-2021)

4.

PÁLYÁZATI TÁMOGATÁS A
NOSZTALGIA FESZTIVÁLRA!

8.

A FEJLESZTÉSEKET HELYEZZÜK ELŐTÉRBE

Júniusban az új wellness-központ is megnyitja kapuit / foto: statiuneaorbsec.ro

Akárcsak a korábbi években, ezúttal is a fejlesztésekre fordítja a borszéki városháza idei költségvetésének több mint felét. Több uniós forrásból finanszírozott pályázat kivitelezése is elkezdődik az év során. Ugyanakkor, ha minden az elképzelések szerint alakul, nyáron az új wellness-központ is megnyitja kapuit. A 2022-es tervekről Mik József polgármestert kérdeztük.

„Most már nem lehet panaszra okunk a költségvetéssel kapcsolatban. Természetesen mindig van helye a jobbnak, ám mióta a kitermelt ásványvizek utáni illetékből mi is részesülünk, évi szinten 4 millió lejjel nőtt a bevételünk” – jelentette ki az előljáró. Borszék polgármestere elmondta, a személyi jövedelemadók utáni visszaosztásból származó összegek is emelkedő tendenciát mutatnak, így egyre jobban néznek ki a számok. Igaz, az általános forgalmi

adóból (áfa) származó leosztásokból év elején továbbra sem részesül a település, az esztendő során ez természetesen változhat. Több mint 23 millió lejből gazdálkodunk. Mint azt Mik József kihangsúlyozta, a tavalyi évet sikerült jól zárni, ez azt jelenti, hogy kevéssel több mint 3 millió lejt sikerült áthozni a jelenlegi költségvetési ciklusba. „Így az előzetes számítások alapján az idén mintegy 23,5 millió lejből gazdálkodunk. Ez közel 5 millió lejjel több,

mint a 2021-re előírányzott összeg”. A polgármester kiemelte, a bevétel 12,5%-a személyzeti költségekre megy el, 20,77%-ot fordítunk fenntartási és működési költségekre, 6,66%-ot tesz ki a fürdőépítésre 2016-ban 10 éves futamidőre felvett állami hitel törlesztése, 1,88%-ot költünk kultúrára, sportra és az egyházak támogatására. A fennmaradó rész, azaz a teljes költségvetés közel 56 százaléka beruházásokra fordítódik.

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

Több munkát is elkezdődik

„A tavaly sok munka és idő ment el a tervezésre és a pályázásra. Az idei év immár a kivitelezéseké lesz” – nyomatékosított Mik József. Hozzátette, hosszú azon munkálatoknak a lajstroma, amelyek 2022-ben biztosan elkezdődnek. A Regionális Operatív Programon keresztül megvalósuló integrált fejlesztési pályázat részeként például 4 kilométernyi útszakasz modernizálásának fogunk neki. Továbbá a polgármesteri hivatal mögött parkolót felújítjuk, játszótér és sportpályát alakítunk ki. Rendezzük a Kosuth forrás és a volt 55-ös villához közeli teret, akár csak az ortodox templom mögötti és a Kerek sportpálya melletti területeket. Tenispályák, játszótérek, sétányok épülnek ezeken a helyszíneken. A felújítandó közterek felülete meghaladja a 22 ezer négyzetmétert. A pályázat része még a felsőborszíki kultúrház felújítása, illetve a szociális lakások lebontása és újak építése. Ez utóbbiaknál a tervezés és a közbeszerzés zajlik.

A POR pályázat egyik sarokköve a Zimethausen Iskolaközpont épületének teljes körű felújítása. Ezzel kapcsolatban most zajlik egy újabb közbeszerzési eljárás, a korábbi sikertelen licithez képest ezúttal már négy vállalkozás tett le ajánlatot, így tavasszal előreláthatólag ez a munkát is elkezdődhet. Ami ezt a beruházást jelentősen megnehezíti, hogy a munkát alatt az oktatást az épületben fel kell függeszteni, és külsős helyszínekre kihelyezni. „Nem lesz egy könnyű feladat ez sem. A költözést pedig mihamarabb meg kell oldani már azért is, mert van az épületnek olyan szárnya, ahol jelentős problémák vannak a fűtéssel. Most mindenkinek meg kell hoznia ezt az áldozatot, tanárnak, diáknak egyaránt.”

Egy másik uniós pályázat részeként, a középületek számára kiépítendő biomassza fűtésrendszerrel kapcsolatos projekt is ki-mozdulhat a holtpontról. Itt is sikerült újraszámolni a költségvetést, hamarosan a licitre is sor kerül. A beruházás értéke eléri az 1,5 millió lejt.

Ugyancsak 2022-ben kezdődik a városi közvilágítás felújítása, erre közel 800 ezer lejt fordít az önkormányzat. Szintén tavasszal kerül sor az első kapavágásra a tömbházak körüli lakóövezetek felújításával kapcsolatban.

Édes-vegyesen

Az előjáró további néhány kisebb, idén

megvalósítandó elképzelésről is beszélt. Például a „virágház” negyedben vízáttemelő pompaház épül, ezzel megoldódhat a környéken tapasztalható víznyomás probléma. Kutyamenhely létesítésén is gondolkodik a városvezetés, hiszen a kóbor kutyák kérdését mindenképpen meg kell oldani. Hulladékudvar is létesülne, ahová az építkezésekből származó törmelék lehet majd lerakni. Az ifjúsági házak területén villanyhálózat is épül. Erre a pénzt a város adja, a munkát üteme viszont kizárólag az Electrica Rt. hozzáállásán múlik. A hivatal különböző munkagépeket is szeretne vásárolni, ezzel a városgazdálkodási folyamatokat szeretnénk gördülékenyebbé tenni.

Az elképzelések szerint rendeznénk a sportcsarnok fűtésgondjait, újabb eszközöket is vásárolnánk a létesítményhez. A kulturális programok tekintetében szeretnénk bővíteni a kínálatot. „Hargita megye a gasztronómia évének kiáltotta ki 2022-öt, szeretnénk csatlakozni ehhez a kezdeményezéshez. Reméljük, hogy partnerek lesznek ebben a panziók és vendéglőtulajdonosok is.”

Tíz év után végre megnyílhat a wellness-központ

„Egy évtized után úgy érzem, hogy végre megvalósul az egyik legnagyobb álmunk” – jelentette ki a polgármester. Mik József elmondta, az elmúlt időszakban jelentős előrelépések történtek a fürdőépítés terén. Az épület beltéri bútorzata február 10-re elkészül, február végére várható az épület műszaki átadása is. Márciustól kezdődnek a beüzemeléssel kapcsolatos előkészületek. A polgármester kiemelte, ez sem lesz egy egyszerű folyamat. Ezen a téren jelentős tapasztalattal rendelkező céggel fog szerződést kötni a városháza. Ennek a vállalkozásnak lesz a feladata a teljes folyamat menedzselése: árképzés, árstratégia, belső működési folyamatok kidolgozása és egyebek. „Reméljük, hogy az engedélyeztetés során nem merülnek fel akadályok. A fürdő részét mindenképpen júniustól beindítjuk, a különböző kezeléseket nyújtó szolgáltatások engedélyeztetése viszont még ennél is bonyolultabb folyamat. Ez utóbbi esetben megtörténhet, hogy lesz 1-2 hónap csúszás.”

Sokasodó munka, hiányos humán erőforrás

Az előjáró hangsúlyozta, a gyakorlatba ültetett pályázatok mellett hamarosan újabb projektek benyújtására adódik lehetőség az

országos helyreállítási terv (PNRR) a POR vagy más uniós kiírás keretében. Az elképzelések szerint 6 elektromos töltőállomás létesülne Borszéken, erre 100%-os támogatást ad a Környezetvédelmi Alap. Helyi közszállítást hozna létre az önkormányzat, ehhez kisebb elektromos buszokat vásárolnánk, illetve a jelenleg is szolgálatot teljesítő iskolabuszt is lecserélnénk egy hasonló járműre. Noha a középületek energia megújulása nagyjából megoldódik a már megnyert pályázatok révén, a jövőben napelemtrendszerekbe fektetne a városháza az energiaköltségek csökkentése érdekében. Egy utolsó engedély kell megérkezzen a spotbázis felújítására, ugyanakkor szórakoztató-központtal bővítenénk a sípályák által nyújtott szolgáltatásokat.

„Rendkívül fontos számunkra az ásványvíz-források épületeinek a felújítása. Szeretnénk teljesen újjáépíteni a piaci és a Lobogó kutat.” Emellett tárgyalások zajlanak Ásványvizek Országos Társaságának (SNAM) vezetésével a 3,5,6,10,11-es források épületeinek átvételéről ezek felújítása érdekében.” Folytatná a városvezetés ugyanakkor a tömbházak hőszigetelési programját, erre a PNRR keretében mutatkozik lehetőség.

„Ipari parkot is szeretnénk, ez nagy lehetőség a borszékeniek számára” – említette a polgármester. Megjegyezte, hatalmas mennyiségű munka nehezedik a hivatal munkatársaira, főleg a beruházási osztály személyzetét szeretné bővíteni a polgármesteri hivatal. Éppen ezért több állást is meghirdettek az utóbbi időszakban, illetve újabb versenyvizsga kiírásra is sor kerül a közeljövőben.

Városgazdálkodás: az érdektelenséget büntetjük

Mik József kiemelte, városgazdálkodás terén is jelentős változtatásokra készül az önkormányzat. Nagyobb hangsúlyt szeretnénk fektetni a szelektív hulladékgyűjtésre, komposztáló állomásokat hozunk létre, illetve a fanyesedék feldolgozását is lehetővé tesszük. Mivel a turizmus fejlesztése az egyik sarokpontja a következő évek stratégiáinak, rendkívül fontos Borszék esetében a városkép megőrzése és ápolása. „Nagy hangsúlyt fektetünk, és ezzel együtt nagyon sok pénzt költünk a közterületek karbantartására, a füves részek kaszálására. Azt tapasztaltuk azonban, hogy a magánszemélyek egy része

(folytatás a 3. oldalon)

A MAGYAR KULTÚRA NAPJÁRA

A magyar kultúra napja a Himnuszunk születésnapja; maga Kölcsey Ferenc öröközte meg a kéziratot: 1823. január 22. A Himnusz költője iránti tiszteletünk jeléül minden évben ekkor ünnepeljük a magyar kultúra napját. Kölcsey verse nemzeti önazonosságunkat kifejező énekké vált 1844-ben Erkel Ferenc zenéjével.

Az Istenhez fohászkodó költő vallásos gesztusa nem pusztán könyörgés, hanem a múltját vállaló nemzeti közössége büntudatot legyező önbizalmának, élni akarásának, jövőbe vetett hitének himnikus hangvételű kifejezése.

Innen indulva közelítjük a kultúra tág fogalmát, amelyet az Értelmező Szótár úgy határoz meg, mint az emberiség által teremtet összes anyagi és szellemi értékeket. Számkra a magyar kultúra olyan érték, amely megtart, összetart, közösséget épít, erőt és elismerést ad.

Hosszú lenne a sor a kultúrának valamennyi területére kitérni, érintsük akkor a legfontosabbakat. Népünk hitben. Erkölcseben, közösséget hozott áldozatában is nagy volt. Legyünk büszkéek arra, hogy 26 szent és 27 boldog neve kötődik Magyarországhoz (hozzá „minden szent nevet egy ezredév csatol” – írja Vörösmarty).

II. Erzsébet angol királynő saját bevalása szerint arra a legbüszkébb, hogy ereiben Árpád-házi vér is folyik. Hogyan? Úgy, hogy Skóciai Szent Margit, akit minden angol királynő anyjaként tartanak számon, Szent István unokája volt.

Hitünk után vagy vele együtt kultúránk felbecsülhetetlen értéke a nyelvünk. Többen bizonyították már, a magyarság páratlan szellemi teljesítményének titka a magyar nyelv logikai-gondolati ereje. Végtelenek nyelvünk

képi-zenei lehetőségei is. Ez a szóvarázs lefordíthatatlan, így irodalmi kincseinket igazából csak mi értékelhetjük, no meg a magyarul tudó idegenek. George Bernard Shaw, angol drámaíró ezt vallotta: „Ha magyar lett volna az anyanyelvem, életművem sokkal értékesebb lehetett volna (...), mert ezen a nyelven sokkal pontosabban lehet leírni az érzelmek titkos rezdüléseit.” (Idekívánczik egy iskolai példa: egy szövegben a tanulókkal legalább 60 kifejezést találtunk a „jár” ige szinonimáira.) Ennek köszönhetően irodalomban nagyhatalom vagyunk.

Tudósok, feltalálók – hirdetik ma is, hogy csak az az igazi tudomány, amely világra szóló. Amikor Enrico Fermi Nobel-díjas atomfizikust megkérdezték, hisz-e földönkívüliek létezésében, így válaszolt: „Már itt vannak közöttünk...magyaroknak hívják őket.” Legendás tudósuk, zseniális fantáziájuk, egymás között beszélt kölcsönös nyelvük, furcsa angol kiejtésük miatt amerikai tudós körökben tréfásan marslakóknak nevezték azt az 50 magyar tudóst, akiknek a XX. század legnagyobb felfedezéseit köszönheti a világ. Ezért is írja egy amerikai tanulmány, hogy a XX. századot Budapesten készítették elő, hiszen e század legnagyobb találmányai: számítógép, atomenergia, űrrepülés – magyarok nevéhez fűződik. És ez csak a XX. század! Kétszáz éve is szép számmal születtek magyar tudósok, akik világraszólót alkottak. Hell Miksa 1769-ben határozta meg a Nap és Föld távolságát; Bolyai Farkas és Bolyai János 1824-ben nagy matematikai felfedezése; 1863: Irinyi József a gyufát találta fel, Schwarz Dávid a léghejót dolgozta ki „Zeppelin-bálnak”, 1890-ben Puskás Tivadar találmánya a telefonközpont. Bíró József a golyóstoll feltalálója, Wigner Jenő az atomreaktor, Szilárd Leo az

atombomba, Teller Ede a hidrogénbomba megalkotója, Neumann János a számítógép atyja.

Nemcsak a számítógép megalkotása, hanem fejlesztésének fontos lépései is magyar tudósokhoz kötődnek. Kemény János a Basic-nyelv és a világot meghódító e-mailrendszer megalkotója. Kármán Tódor a helikopter és sugárhajtású repülőgépek kifejlesztője.

Hat amerikai elnöknek magyar tudós volt a tanácsadója. Ámul a világ honnan fakad ez a páratlan erő? Teller Ede anyanyelvünkben találta meg a titkot: „A magyar nyelv teremő ereje mellett tudásaink eredményeinek másik forrása a magyar iskola, a magyar érettségi.” Nyelvünkben és iskolánkban az erőnk – vallották Nobel-díjasaink is. A 15 magyar származású Nobel-díjas szinte kivétel nélkül magyar nyelven szerezte meg a tudást. Sokan közülük nyugati kutatási körülmények között érték el tudományos sikereiket, de állításai szerint egész életükben magyarul gondolkodtak, és magyarul álmodtak.

Hosszú a felsorolás is, de a sornak még nincs vége. Beszélhetünk világhíró magyarokról, magyar királyokról, hadvezérekről, 1848 hőseiről, a vértanúkról, a magyar nagyasszonyokról, muzikusokról, festőkről, szobrászokról, építészekről, színészekről, filmrendezőkről (a Paramount, Fox – filmgyárakat Amerikában magyarok alapították), rajzfilmekről, sportolókról, hiszen ez mind-mind a magyarok találmányának köszönhető.

Szerintem nemcsak az év egy napján kellene a magyar kultúráról beszélnünk. Többször és hangosabban kellene eredményeinkről beszélni. Ez erősítené önbecsülésünket, magyarságtudatunkat.

Szükség van rá!

Ballai Erzsébet

(folytatás a 2. oldalról)

elhanyagolja saját területeit. Idéntől ennek végét vetünk” – jelentette ki az előljáró. Elmondta, az önkormányzati testület nemrég fogadott el egy erre vonatkozó határozatot. Eszerint a gondozatlan, kaszálatlan magánterületek tulajdonosai figyelmeztetést kapnak a probléma rendezése érdekében. Ha ezt követően sem történik változás, a városháza munkatársai lekaszálják a szóban forgó területeket, a munkálat értékét pedig kiszámlázzák az érintett tulajdonosnak: ingatlanok,

házak, kapuk előtti területre 5 lej/négyzetméter, nagyobb méretű gyepek területekre 2 lej/négyzetméter díjat számolnak fel.

Turisztikai adó: fizetni kell

„A vendéglátó egységek működtetőinek meg kell érteniük, a turisztikai adó az ő érdeküket is szolgálja” – nyomatékosított Borszék polgármestere. A bevételek utáni 1% behajtására idéntől sokkal jobban odafigyel a városháza. „Számításaink szerint évente legalább 100 ezer lejes bevételünk kellene legyen

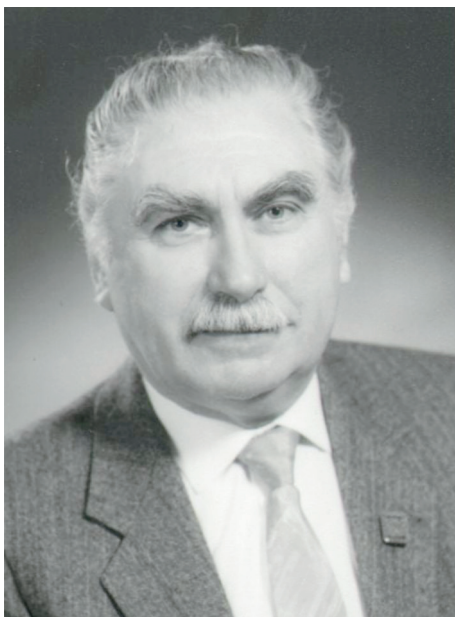
ebből az adónemből, ennek töredéke érkezik be a városkasszába. Vendéglátó egységként ez nem jelent nagy megterhelést. Viszont mindenkinek közösen kell vállalnia ezt az áldozatot, a hasznát is közösen fogjuk élvezni. Az adóból befolyt összegeke kizárólag a város és a turizmus, közvetetten a vendéglátó egységek népszerűsítésére fordítjuk. Ha jó a promóválás, akkor több turista érkezik a településre. Ebből pedig a vendéglátók profitálnak, ilyen egyszerű a történet.”

Rédai Botond

IN MEMORIAM EIGEL ERNŐ (1934-2021)

Írásom apropóját a Székelyföld folyóirat decemberi számában megjelent cikk adta. Tánczos Vilmos néprajzkutató emlékszik nagy szeretettel volt tanárára, iskolaigazgatójára. Közben elolvastam Borsodi L. László költő, irodalomtörténész egy korábbi cikkét (Székelyföld 2014/2. sz.) és megnéztem egy portré filmet, amit a Gyula Tv. készített, az ottani Erkel Ferenc Gimnáziumban tanító Ernő bácsival. Felelevenítik pályafutása főbb stációit. Ősei cipszerek voltak, Zimmerhausen Antal jóvoltából kerültek Borszékra. Két generáció alatt elmagyarosodtak (a dédapja már nem tudott németül). Anyai nagyszülei Borszákon tanítókodtak, anyja tanítónő, apja kántortanító „mezei jogász” volt. Szülei Csíkszeredába költöztek, lévén apja állami tisztviselő. Az 50-es évek elején, a kolozsvári Bolyai Egyetemen még az hitték róla neve miatt, hogy zsidó származású. Matematika szakon szerzett oklevelet. Kezdetben Baróton tanított, majd ugyanott iskolaigazgató lett. Innen került 1960-ban a csíkszeredai 1-es számú Gimnáziumba matematika tanárnak. 1966-tól 1978-ig iskolaigazgató lett. Közben volt rajoni, később megyei szaktanfelügyelő, a rendszerváltás után városi tanácsos. Hitvallása „a magyar értelmiség újrateremtése” volt. Egy ideig újra katedrán dolgozott, majd a '90-

es változás után újra igazgatónak választották. 60 évesen nyugdíjba vonult, de a pedagógusi pályát tovább folytatta. A Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium meghívott tanáráként matematikát tanított még 5 éven át. Közben kiadott két síkgeometria és térgeometria kötetet (feladatgyűjtemény középiskolásoknak). 45 év aktív pedagógusi pályája után végképp nyugállományba vonult. Számos tanítványa van Borszékáról is. Mindannyian tisztességgel

és szeretettel emlékeznek az emberségéről is ismert Ernő bácsira, aki nemcsak matematikára, hanem magyarságtudatra is nevelte diákjait. Ő volt a Romániai Magyar Cserkész Szövetség első elnöke, általa lett a gimnázium Márton Áron Főgimnázium. (Ebben az is szerepet játszott, hogy Márton Áron is ebben a gimnáziumban tanult). „Bábáskodott” a Segítő Mária Líceum megalakulásában is. Egyszóval igazi népművelő volt, elhivatott pedagógus, karizmatikus egyéniség.

2020-ban Eigel Ernő díjat létesítettek a legjobb végzős matematikusnak. Gyulán halt meg 2021-ben, de végakarata szerint Csíkszeredában, a Somlyóhegy alatti temetőben helyezték örök nyugalomba. Dr. Darvas - Kozma József plébános búcsúztatta.

2021. november 26-án a Márton Áron Főgimnáziumban emlékünnepeket szerveztek, amelynek keretében emléktáblát helyeztek el az iskola dísztermében. A csíkszeredai önkormányzat posztumusz Pro Urbe díjjal tüntette ki a volt pedagógust és iskolaigazgatót.

Emléke még sokáig élni fog tanítványai és kollégái emlékeztében. A borszékiek is büszkék lehetnek, hogy kortásai voltak ennek a rendkívüli embernek.

Farkas Aladár

LÉLEKMELEGÍTŐ

A megbocsátás örökös kihívást jelent a ma emberének és keresztényének is, főleg az emberiség történetének azon korában, amikor tudatos megosztás, elkülönítés, megbélyegzés mellett foglal állást, érvel a látszólag egymással szemben álló két tábor. Pedig, „a nyugati civilizáció embere már legalább 3500 éve próbálja azt megtanulni, hogy hogyan bocsásson meg”, ez Klassen véleménye, mellyel egyet tudunk érteni főleg mi, keresztények, de szemlesütve áll az önmagát „homo sapiensnek” címkéző egó. Nem tanulta meg a leckét és így saját kelepccéjébe zuhan újból és újból? Már a zsidó hagyományban is megtalálhatjuk a megbocsátásnak nyomait: Isten azért kötelezi el magát az Izraellel kötött szövetség iránt, mivel képes lesz megbocsátani népének és Izraelt megőrizni még akkor is, ha a nemzet időnként a bűn útjára tér, s Isten iránt hűtlen lesz. Izrael Isten megbocsátó szándékára való válaszként az egymás iránti meg-

bocsátást helyezi kilátásba. Hogy mennyire sikerült? Hadd álljon itt Simon Wiesenthaltól vagy -ról olvasott történet. Mikor a koncentrációs táborban volt, és éppen kivezényelték egy kórház takarítására, akkor egyszer csak az egyik ápolónő azt mondta, hogy: „Akkor most maga jöjjön velem,” és elvezették egy kórterembe, ahol egy SS-legény, katona, egy körülbelül 22 éves valaki feküdt az ágyon. Egy csúnya, gennyes seb volt a fején, és már csak néhány órája az életből. Azt kérte ettől a zsidó fogolytól, hogy üljön le az ágya mellé, és hadd mondassa el azt, hogy ő mit tett életében. Nem volt mit tenni, a fogoly leült, és elmondta ez az SS katona, hogy hogyan ölték meg százvalahány zsidó embert egy faluban, hogy hogyan gyújtották rájuk a házat, miután bezárták őket, és aztán akik próbáltak kiugrani az ablakon, azokat hogyan lötték le. Ahogy elmondta ezt a történetet, könnyek között kérte ez a katona,

hogy bocsásson meg neki. És Simon Wiesenthal gondolkodott egy kicsit, majd fölállt, és szó nélkül kiment. A katona pedig meghalt. Amikor túlélte a koncentrációs tábor, még akkor is roppantul foglalkoztatta őt ez a kérdés. Helyesen cselekedett-e? Meg kellett volna esetleg bocsátani vagy nem? Elmondta ezt a történetet, és ha jól emlékszem, harminckét ember, közéleti személyiségek írtak arról, hogy ők mit gondolnak erről a helyzetről. A többségük azt mondta, hogy nem kellett volna megbocsátania, már csak azért sem, mert nem bocsáthat meg olyan bűnöket, amelyeket nem vele szemben követte el, mások nevében nem bocsáthatunk meg. Néhányan mondták csak azt, hogy esetleg ez lehetséges lett volna. Örök dilemma marad. És ma is az. A zsidók megbocsátásról vallott nézetüket Jézus még tovább tágitja: olyan kultúrát alkot, melyben nincsenek többé etnikai, vallási, politikai, gazdasági határok s melyben má-

(folytatás az 5. oldalon)

NEVELJÜNK EGYÜTT

GYEREK SZÜLŐ KONFLIKTUS FELNŐTTKORBAN

A gyerek szülő konfliktus felnőttkorban több forrásból is táplálkozhat, ezek közül egyik lehet a félreértelmezett kommunikáció, az egymás megértése helyett a saját "igazságnak", elveinek a védelme, vagy hogy nem tartják tiszteletben egymás határait.

Amikor egy gyermek megszületik, akkor már kész elvrendszerrel élő szülőkhöz születik. A elvrendszerek között vannak pozitív és negatív érzelmi töltésűek is, és ezek legnagyobb része gyermekkorban, kb. 7 éves korig alakul ki. Vagyis a gyermekek kb. 7 éves korig szívják magukba azokat a meggyőződéseket, amelyek később a világra és a környezet törtenéseire adnak választ, magyarázatot, és egyfajta fix pontként működik majd az ő életükben is. Elvrendszereket, meggyőződéseket mindenki találhat a saját életében, pl: "a pénz nem boldogít", "a férfiak nem megbízhatóak", "válás a mi családbunkban nincs", és így tovább. Ezek az elvek nem minden esetben mondódnak ki, sokszor az érzelmekben, megélésekben, tudat alatt történnek, de nem lehet véka alá rejteni egy gyermek előtt. A család tagjai láthatatlan szálakkal kapcsolódnak egymáshoz érzelmileg és mentálisan is, vagyis nem kell kimondódnia egy "elvrendszernek" ahhoz, hogy arról a család többi tagja tudomást ne venne, ne érezné.

Amikor a gyermek elkezdene a saját életét élni, könnyen előfordulhat, hogy a teljes életre való törekvésében megakad, és úgy érzi, nem tud egyről a kettőre lépni, amit nehezít az is, hogy érzelmileg nem támogató szülők veszik körül. Ha a szülők nem eléggé rugalmasak (diszfunkcionális család), akkor feltehetően nem is tudják elfogadni azt, hogy gyermekük élhet teljes életet anélkül, hogy az ő meglátásait követné.

A gyermekeiket birtokló családokban

előfordulhat az is, hogy azzal akarják visszafogni gyermekeiket, hogy megpendítik számukra az érzelmi zsarolást, nagyon súlyos esetben akár kitagadással is fenyegetőzhetnek. Szülőként és gyerekként is a legfontosabb az lenne, hogy mindenki megvizsgálja önmagában, hogy tulajdonképpen milyen elvrendszer égisze alatt "harcol".

Vegyünk egy példát: ha a szülők ellenzik a felnőtt gyerekük válását, akkor feltehetően nem a gyermekük igényeit látják, hanem egy cetlit, amire nagy betűkkel van felírva a VÁLÁS szó. Ha a gyermek tart a szülei reakciójától, akkor érdemes tudatosítania önmagában, hogy ha a családban a válás tabu, akkor őt is ennek tükrében fogják megítélni. Majd megnézni, hogy miért is félelmetes a szülei véleménye? És nagyon gyakran azt dobja ki a gép végeredményül, hogy azért, mert fél, hogy elveszíti a szeretetüket, hogy kiesik a kegyeikből: "ha aszerint élek, ahogyan a szüleim tanították, akkor ahhoz megkapom a szüleim szeretetét és elfogadását is. Ha nem aszerint élek, akkor nem kapom meg."

Így kapcsolódik össze a gyermekkorban átvett elvrendszer és a szeretetérzés. Ha a gyermek kellő támogatást kap ahhoz, hogy felnőttkorában akár másként is csinálhatja, mint ahogyan a szülő elképzelni képes, akkor még nagyobb esélye lesz megtalálni a saját helyét ezen a hétmilliárdos bolygón, azokra a röpke évekre, amíg az élete tart.

Szülőként nyugodtan bízzunk a gyermekekben, hogy képesek megoldani a saját lelki gubancaikat. Önismeret útját járó gyermek pedig dolgozza fel a sérelmeit, és egyszerűen csak fogadja el, hogy a szülei olyanok, amilyenek. Az elfogadás a legtisztább szeretet alapja.

K.J.

TOLLFORGATÓ Ember

Ciortea Mária néninek

*Hajolj ide mellém
S nézegesd velem a képeket .
Látod az arcokat ?
Ez árral szemben úszott
Őt meg vitte az ár .
Ráncairól olvasom,
Nem unta a magányt .
Ő félreállt , s más meg kiszállt.*

*Nézd ezt a szőke lányt.
És jött az ősz ,s ő itt maradt.
Otthagya a lágy dombokat,
S csúszós télben mosolygott a szél .*

*Volt bohóc, báb és színész
Katona, parancsnok ,zenész
Gyám és viharoltó
Egyszóval tanító.*

S te hol vagy itt a képeken ?

Ungureanu Katalin

(folytatás a 4. oldalról)

sokkal való kapcsolatunkat az Isten megbocsátó szeretetének elismerése szabályozza és határozza meg. Minden érvünk, vélt igazunk mellett megfedekezünk erről. A nyugati civilizáció egyik ideálja a megbocsátás, amely kell, hogy életünk vezérfonala legyen. Ki merjük jelenteni, hogy megbocsátás nélkül nincs nyugati civilizáció, nincs jézusi értelemben vett kereszténység! Ami leginkább formálná, átalakítaná társadalmunkat, rendet rakna a szívekben és közösségeinkben az a megbocsátás! A Galupp Intézet szerint az

amerikaiak 94%-a szokott imádkozni megbocsátásért. Ez is egy érdekes adat: tehát az emberek rendkívüli szükségét érzik a megbocsátásnak, akkor is, ha arról nyíltan nem annyira beszélnek, ha ez mindennapi megnyilvánulásaikban, cselekvéseikben nem annyira tetten érhető. Ha a jézusi megbocsátás útján ma nem is akarnak sokan járni, legalább emberi józan eszükre jó volna odafigyelni, amelyet Worthington így fogalmaz meg ebben a vonatkozásban: "A megbocsátás az a fokozatosan növekvő belső motiváció,

amely ki akarja javítani és fenn akarja tartani a kapcsolatot, miután maga a kapcsolat károsodott egy más személy sértő cselekvése révén". Karanténban a motiváció? Már korlátozva az akarat is, mely tiltja a lehetőséget, hogy kijavítsuk, fenntartsuk kapcsolatainkat? Vagy már eltemettük azt is, hogy leírt vagy kimondott szó után, a megtett vagy elmulasztott cselekvés végén elméinkben megszülessen ez az egyszerű kérdés: vajon helyesen cselekedtem-e?

A pap

MESÉLŐ MŰLT

Jótevény célt szolgált ez a bál. A bálterem ki van fordítva alakjából; fenyőlevél-girlandok vonulnak végig a falakon, csillártól csillárig; szokatlan mértékben kiporozván az oldal kékposztós ülőhelyek, díványok; a kockás padozat tisztára keféelve, mert nagy létszen az ő rendeltetése e Földön. Alig kilenc óra. A teremben száz darab stearin-gyertya lövell szét a fényt; megtűródik a tükrökben a sugár s világít minden gyertya kettő helyett.

A cigányzenekar ryzendíti az indulót, jelöl annak, hogy a bál kezdődik.

Künn az előteremben csinos, udvarias gavallérok feles számban ügyeskednek az érkező vendégek körül. A belépő leánykák majd elpirulva, majd elhalványulva vonulnak végig a sorok előtt; deli úrfiak karon fogják s bevezetik elől a mamát, aztán a leánykát a hívogató terembe, leültetik szépen egymás mellé 8 udvarias hajlongás után odébb állnak. Mondom, alig kilenc az óra s alig szól a zenekar nyitánya, már az ülőhelyek megtelnek közönséggel, széppel, fényessel.

A férfiak csoportokra oszolva conversálnak; egy csomó nem táncoló házias ember, őszbe vegyülő fűrtökkel, ott okvetlenkedik a dámák előtt, mintha bizony ma már a házias embernek értéke volna. Együtt van a társaság. A fürdőközönség java és szépe majdnem összegyűlt. Ennél fényesebb társaság alig fog többé összejönni.

Megkezdődik a csárdás. A rendezők végig néznek a sorokon, kiszemelik a táncosnékat; a férfivilág nekibátorodik és valódi melegséggel neki fog a legspeciálisabb táncnak, amelynél szebb és csúnyább nincs a világon, ha jól, vagy rosszul járják. Mi is az a csárdás? Nem tudom definiálni, de azt tudom, hogy csak az a csárdás, a melyben a két lábat a szív mozgatja meg.

Lehet aprítani bármily apróra, megforogatni a nőt, mint a szélvész; bokázni, hogy

szóljon, mint a hordó, vagy úgy összegomolyítani a két lábát, mint száz kígyó gomolyítja önmagát. Ezzel a táncsal kezdik meg a bált.

A párok a cigányok felé húzódnak. Új felfogás; csakhogy a cigányok előtt szépen kell ám táncolni; mert a cigánynál nincs csúfondárosabb náció a világon.

Távol a zenészekről táncol egy pár. Férj és feleség. Fiatal mind a kettő, sokáig keresniük kellett egymást, mert nagyon összeillenek. A nő középtermetű; de azon a termeten aztán nincs kifogásolható semmi. Olyan kedves, természetes jelenség, minél rokonszenvesebbet csak ritkán találkozik az ember. Grecsák Károlynéről (Pécskáról) szólok, aki a csárdást, kiváló felette szépen táncolta.

Ezen felfogás alá esik a kedves Ráth Margit (Ráth Károly nagyiparos leánya Budapestről); úgyszintén Merza Kristófné (Gyergyószentmiklósról.)

A zenekar fukarul bánt el a nótával. Megújrázták és megkezdődött a tánc újra,

friss erővel, amíg csak újra bele nem fáradtak. Aztán a zene újólág elhallgatott. A férfiak helyre kísérik a dámákat, s következett az az idő, a melyben a termet meghatározhatatlan zsongás tölti be, a mely zsongás rendesen egy csomó sikerült és nem sikerült bóknak a szüleménye. Mi pedig álljunk a középbe s az ismerősök közül alkossunk össze egy kedves névsort.

A terem baloldalának közepén ül Blaha Lujza (br. Splényiné), jobbról özv. Urmánczy Jánosné (Maroshévízről), balról Urmánczy Ilona és Janka; Ráth Károlyné Margit leányával (Budapestről), majd Dobránszky Péterné (Budapestről), Grecsák Károlyné (Pécskáról), Merza Kristófné (Gy.-Szentmiklósról), Mari és Aranka nővéreivel.

Szemben lévő helyen Haller Györgyné grófné Antonia baronessel; dr. Maschikné Huszár Ilona baronessel.

Bartalics Ignáczné Tinka leányával (Szárhegyről), Lázárné, gazdatisztné; dr. Engel Imréné, Weiszen Lázárné (M.-Vásárhelyről), Beréné leányával (Kutyfalváról).

Felette sajnálom, hogy nem vagyok azon helyzetben, hogy egy egész teljes névsort állítsak össze a jelen voltakról; csak úgy emlékeimből állítam össze a fennebbi; lesz azonban alkalmam sok irányban az elkövetett figyelmetlenséget jóvátennem még.

A tánc egész éjfél után 3 óráig tartott, a kedv nem hiányzott.

Mintegy 200 forint gyűle ez alkalomból össze a tekerőpataki tűzvészben elégettek számára s így dicsekedhetünk vele, hogy Borszék fürdőközönsége volt az első, mely a nyomor enyhítéséért filléreit egy ily időtöltésben való részvétellel összeadta. Jótevény célt szolgált ez a bál.

Egy fürdővendég tollából.

Magyar Polgár, 17. évfolyam, 177 szám, 1883-08-03

közreadta: Pethő Csongor

JÓ VOLT JÓNAK LENNI

A Borszéki Katolikus Nőszövetség 2021-ben is meghirdette immár hagyományos, karácsonyi jótevényiségi akcióját. Advent második hetében a templomban és a kápolnában elhelyezte a „Segíts, hogy segíthessünk” feliratú dobozokat, amelyekbe a hívek betehették az erre a célra szánt összeget. Volt, aki

szalonnával gazdagította a csomagot. Magán-személyek és cégek (főtámogató idén is György László és Zsuzsa volt) adakozásának köszönhetően 70 csomagot (tartós élelmiszer, édességet, gyümölcsöt, kalácsot és egy szép karácsonyi köszöntőt tartalmazott) készíthettek el a rászorulóknak, magányo-

soknak, egy kis örömet szerezve és jelezve, hogy valakik gondoltak rájuk, nincsenek egyedül. Köszönet mindenkinek, aki pénzzel, munkával, vagy bármilyen módon hozzájárult ahhoz, hogy karácsony táján jobbak legyünk egymáshoz!

Kolbert Tünde

PÁLYÁZATI TÁMOGATÁS A NOSZTALGIA FESZTIVÁLRA!

Két év kihagyás után ismét időutazásra hívtuk az érdeklődőket tavaly nyáron. 2021 augusztus 14-15 között, a Nostalgia Fesztivál nyolcadik kiadásán újfent felélesztettük az arisztokrácia századfordulós világát. Az esemény lejárta után is maradt tennivaló bőven, még pályázati támogatás is érkezett a tavalyi eseményünkre.

Kétnapos rendezvényünkön a fürdőtelep egykori világát elevenítettük fel: korabeli ruhákban sétálók töltötték be a hétvégén az üdülőtelep sétányait, fiatalok mutatták be az alkalomra tanult táncot. A fesztivál kínálata bőséges és színes volt, sok zenével és tánccal, illetve fotókiállításnak is örvendhetett a nagydíjnyertes.

Az esemény megszervezését nagyban segíti az a pályázati támogatás, amelyet tavaly decemberben ítélt meg a szervező Borszékért Alapítványnak. Magyarország Kormánya által a 2021. évi Nemzeti Újrakezdés Program II. keretében meghirdetett II. Kulturális alprogram részeként ugyanis 500 000 Ft. támogatásban (pályázat azonosítója NUP-KP-2-2021/2-000316) részesült a fesztivált szervező alapítvány. Ezúton is köszönetünket szeretnénk kifejezni a támogatásért.

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS KAPURÓL KAPURA:

2022. február 21., március 21.
hétfő.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Házasság

Antal László-Szabolcs és Dulca Adina
2021.12.27

Elhalálozás

Petre Eugen

1967.11.25 - 2022.01.27

Țifrea Constantin-Mugurel

1978.08.08 - 2022.01.18

Ötvös Francisc

1935.09.06 - 2022.01.06

Eigel Iulianna

1937.11.14 - 2022.01.02

Lukacs Attila-Ferencz

1968.08.30 - 2021.12.27

SAKK VODA COSTELLE

A decemberi számban megjelent feladvány megoldása:

1 Vxh5-Kxh5

2 Bh8+-Kg6

3 h5#

Megoldás: Voda Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a turism.borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

A fehér lép, matt 2 lépésből.

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Móga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Fazakas Mihály Emese, Ferency József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Márton József, Pethő Csongor, Rédei Botond

Számitógépes szerkesztés: Móga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós

